

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин (№ 605)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК

Фішук
(підпис)

Л. О. Філіпковська
(ініціали та прізвище)

« 31 » серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Економіка підприємства

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 051 «Економіка»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Економіка підприємства», «Економіка підприємства. Скорочена форма навчання 3 роки»
(найменування освітньої програми)

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Міжнародна економіка», «Міжнародний туристичний бізнес»
(найменування освітньої програми)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 073 «Менеджмент», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Маркетинг», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Експертиза товарів та послуг», «Менеджмент», «Логістика», «Управління проектами», «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа та страхування»
(найменування освітньої програми)

Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Публічне управління та адміністрування»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2020 рік

Робоча програма «Економіка підприємства»

(назва дисципліни)

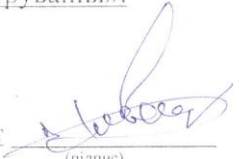
для студентів за спеціальностями 051 «Економіка», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 073 «Менеджмент», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 281 «Публічне управління та адміністрування», 292 «Міжнародні економічні відносини».

освітніми програмами «Економіка підприємства», «Економіка підприємства. Скорочена форма навчання 3 роки», «Міжнародна економіка», «Міжнародний туристичний бізнес», «Маркетинг», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Експертиза товарів та послуг», «Менеджмент», «Логістика», «Управління проектами», «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Публічне управління та адміністрування».

«14» липня 2020 р., – 17 с.

Розробник: Ревенко Д.С., доцент, канд. екон. наук, доцент

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри економіки та маркетингу

(назва кафедри)

Протокол № 1 від «31» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри д. е. н., професор

(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

І. О. Давидова

(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)		
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>05 «Соціальні та поведінкові науки»,</u> <u>29 «Міжнародні відносини»,</u> <u>07 «Управління та адміністрування»,</u> <u>28 «Публічне управління та адміністрування»</u> (шифр і найменування) Спеціальність <u>051 «Економіка»,</u> <u>075 «Маркетинг»,</u> <u>076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»,</u> <u>073 «Менеджмент»,</u> <u>071 «Облік і оподаткування»,</u> <u>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,</u> <u>281 «Публічне управління та адміністрування»,</u> <u>292 «Міжнародні економічні відносини»</u> (код і найменування) Освітня програма <u>«Економіка підприємства»,</u> <u>«Економіка підприємства. Скорочена форма навчання 3 роки»,</u> <u>«Міжнародна економіка»,</u> <u>«Міжнародний туристичний бізнес»,</u> <u>«Маркетинг»,</u> <u>«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»,</u> <u>«Експертиза товарів та послуг»,</u> <u>«Менеджмент», «Логістика»,</u> <u>«Управління проектами»,</u> <u>«Облік і оподаткування»,</u> <u>«Фінанси, банківська справа та страхування»,</u> <u>«Публічне управління та адміністрування».</u> Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов’язкова		
Кількість модулів – 2		Навчальний рік		
Кількість змістовних модулів – 2		2020/2021		
Індивідуальне завдання (РР) «Комплекс задач» (найменування)		Семестр		
Загальна кількість годин – 120		3-й		
		Лекції*		
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,5 самостійної роботи студента – 4.		32 годин		
		Практичні, семінарські*		
		24 годин		
		Лабораторні*		
		–		
		Самостійна робота		
		64 годин		
		Вид контролю		
				модульний контроль, іспит

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: $56 / 64 = 0,88$.

*Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення: метою викладання навчальної дисципліни «Економіка підприємства» є формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств.

Завдання: основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка підприємства» є вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційній системах підприємств; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємством.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

ЗКЗ – Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК4 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК10 – Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

СК12 – Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання:

РН5 – Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

РН6 – Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

РН11 – Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

Міждисциплінарні зв'язки:

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
Політична економія Мікроекономіка Макроекономіка	Статистика Менеджмент Маркетинг Фінанси Бухгалтерський облік

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. «Нормативно-правове і ресурсне забезпечення діяльності підприємства»

Тема 1. Види підприємств, їх організаційно-правові форми. Сучасне підприємництво

Підприємство: поняття, сутність та економічні основи функціонування. Сутність сучасного підприємництва. Функції сучасного підприємництва. Організаційно-правові форми підприємств. Класифікація підприємств.

Тема 2. Зовнішнє середовище господарювання підприємства

Характеристика зовнішнього середовища підприємства. Основні фактори зовнішнього середовища прямого впливу. Основні фактори зовнішнього середовища непрямого впливу.

Тема 3. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

Класифікація і характеристика кадрів підприємства. Розрахунок чисельності працівників підприємства. Продуктивність праці і резерви її підвищення. Розрахунок заробітної плати. Показники руху персоналу.

Тема 4. Інтелектуальний капітал

Сутність поняття інтелектуального капіталу підприємства. Структура інтелектуального капіталу. Методи оцінки інтелектуального капіталу.

Тема 5. Основний капітал

Економічна сутність, класифікація та структура основного капіталу. Методи оцінки основних фондів. Знос і амортизація основних фондів. Показники ефективності використання основних фондів.

Модульний контроль

Змістовний модуль 2. «Ефективність діяльності підприємства»

Тема 1. Оборотний капітал

Склад, структура оборотних коштів підприємства. Оцінка і нормування оборотних виробничих засобів. Показники оборотності оборотних коштів. Напрями підвищення оборотності оборотних коштів. Показники використання оборотних коштів.

Тема 2. Інвестиції та інноваційна діяльність

Економічна сутність та класифікація інвестицій. Інвестиційний процес. Інвестиційна політика підприємства. Інноваційна діяльність: основні поняття. Особливості інноваційного розвитку економіки. Управління інноваційним розвитком підприємства.

Тема 3. Витрати підприємства

Характеристика і класифікація витрат підприємства. Поняття собівартості продукції. Характеристика кошторису витрат і калькулювання собівартості.

Тема 4. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання

Загальні аспекти фінансової діяльності підприємства. Фінансова звітність підприємства та оцінка результатів фінансової діяльності. Рентабельність підприємства.

Тема 5. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність

Поняття про ефект і ефективність. Показники економічної ефективності і комплексна оцінка ефективності діяльності підприємства. Конкурентоспроможність підприємства.

Модульний контроль

Модуль 2.

Індивідуальне завдання (РР)

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовний модуль 1. «Нормативно-правове і ресурсне забезпечення діяльності підприємства»					
Тема 1. Види підприємств, їх організаційно-правові форми. сучасне підприємництво	10	3	2	—	5
Тема 2. Зовнішнє середовище господарювання підприємства	10	3	1	—	6
Тема 3. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	10	3	1	—	6
Тема 4. Інтелектуальний капітал	12	4	1	—	7
Тема 5. Основний капітал	12	3	1	—	8
Модульний контроль	2		2		
Разом за змістовним модулем 1	56	16	8	—	32
Змістовний модуль 2. «Ефективність діяльності підприємства»					
Тема 6. Оборотний капітал	8	3	3	—	2
Тема 7. Інвестиції та інноваційна діяльність	13	4	4	—	5
Тема 8. Витрати підприємства	9	3	1	—	5
Тема 9. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання	11	3	3	—	5
Тема 10. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	11	3	3	—	5
Модульний контроль	2		2	—	
Разом за змістовним модулем 2	54	16	16	—	22
Усього годин	110	32	24	—	54
Модуль 2					
Індивідуальне завдання (РР)	10	—	—	—	10
Усього годин	120	32	24	—	64

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Види підприємств, їх організаційно-правові форми. сучасне підприємництво.	2
2	Зовнішнє середовище господарювання підприємства.	1
3	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.	1
4	Інтелектуальний капітал.	1
5	Основний капітал.	1
6	Модульний контроль 1	2
7	Оборотний капітал.	3
8	Інвестиції та інноваційна діяльність	4
9	Витрати підприємства.	1
10	Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання.	3
11	Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність.	3
12	Модульний контроль 2	2
	Разом	24

6. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Види підприємств, їх організаційно-правові форми. сучасне підприємництво. Класифікація підприємств.	5
2	Зовнішнє середовище господарювання підприємства. Основні фактори зовнішнього середовища непрямого впливу.	6
3	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці. Показники руху персоналу.	6
4	Інтелектуальний капітал. Методи оцінки інтелектуального капітал.	7
5	Основний капітал. Показники ефективності використання основних фондів.	6
6	Підготовка до змістового модуля 1	2
7	Оборотний капітал. Показники використання оборотних коштів. Управління інноваційним розвитком підприємства.	2
8	Інвестиції та інноваційна діяльність. Управління інноваційним розвитком підприємства.	5
9	Витрати підприємства. Характеристика кошторису витрат і калькулювання собівартості продукції.	5
10	Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання. Рентабельність підприємства.	5
11	Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність. Конкурентоспроможність підприємств.	3
	Підготовка до змістового модуля 2	2
12	Індивідуальне завдання (РР)	10
	Разом	64

7. Індивідуальні завдання

Виконання розрахункової роботи (РР), передбаченої навчальним планом, відповідно до варіанту.

8. Методи навчання

Проведення аудиторних лекційних, практичних (семінарських) занять, індивідуальні консультації (при потребі), самостійна робота студентів з матеріалами, що підготовлені кафедрою (підручники, методичні посібники).

9. Методи контролю

Письмовий модульний контроль, поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль у вигляді іспиту.

Письмовий модульний контроль проводиться з метою оцінки засвоєння, за певний проміжок часу, теоретичного та практичного матеріалу з предмету.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у вигляді теоретичних співбесід, розв'язання практичних завдань.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді захисту індивідуального завдання (РР).

Семестровий контроль – іспит.

10. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

10.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0...4	5	0...20
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	0...4	5	0...20
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Виконання і захист РГР (РР, РК)	0...10	1	0...10
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань і однієї практичної задачі. Максимальна кількість балів за кожне теоретичне питання – 30 балів, за практичне – 40.

10.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

- знання основ економіки підприємства;
- вміння вирішувати практичні завдання з дисципліни.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки:

- знання студентом «лекційного мінімуму».

10.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи та домашні завдання. Вміти самостійно давати характеристику капіталу підприємства, трудовим ресурсам, витратам, рентабельності.

Добре (75 - 89). Твердо знати мінімум знань, виконати усі завдання. Показати вміння виконувати та захищати всі лабораторні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати їх.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

11. Методичне забезпечення

1. Ревенко, Д. С. Экономика предприятия : учеб. пособие / Д. С. Ревенко. – Х.: Нац. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского «Харьк. авиац. ин-т», 2015. – 118 с.

2. Електронний ресурс, на якому розміщено **навчально-методичний комплекс дисципліни:**

http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/605_Ekonomika_Ppdpriyemstva.pdf

12. Рекомендована література

Базова

1. Економіка підприємства. / За ред. Покропивного С.Ф. – К.: Хвиля-Прес, 2010.
2. Економіка підприємств / За ред. Харіва П.С. - Тернопіль: Економічна думка, 2012. – 449 с.
3. Економіка виробничого підприємництва / За ред. Й. М. Петровича. - К.: Знання, 2011.
4. Економіка підприємства: Навч. посіб. / За ред. А. В. Шегди. — К.: Знання-Прес, 2011.
5. Економіка підприємства: пошук шляхів розвитку: Посібник / МАУП. – К.: МАУП, 2005 – 80 с.

Допоміжна

1. Бабушкин А. И. Экономика предприятия: учеб. пособие / А. И. Бабушкин. – Х. : Нац. аэрокосм. ун-т «Харьк. авиац. ин-т», 2003. – 449 с.
2. Козловський В. О., Лесько О. Й. Бізнес-планування. Навчальний посібник. - Вінниця: ВНТУ, 2005. - 189 с.
3. 26. Козловський В. О., Козловський С. В. Організація виробництва. Практикум. Навчальний посібник. Частина 2. - Вінниця: ВНТУ, 2005. - 168 с.
4. 27. Козловський В. О., Погрищук Б. В. Основи підприємництва. Практикум: Навчальний посібник. Видання 5-е, доповн. і перероб. - Тернопіль: ВАТ "Терно-Граф", 2005. - 297 с.
5. Малів З.О., Луцький І.М. Економіка підприємства : Навч. посіб , - 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2006 – 580 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Електронний ресурс: Економіка підприємства / Підручник <http://dSPACE.wunu.edu.ua/bitstream/316497/12571/1/%D0%95%D0%9F%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%A0%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%9A%201%20%D1%84%D0%B0%D0%B9%D0%BB.pdf>
2. Електронний ресурс: Економіка підприємства / Навчальний посібник <http://www.dgma.donetsk.ua/metod/uo/ep/ep003.pdf>
3. Електронний ресурс: Економіка підприємства / Підручник https://shron1.chtyvo.org.ua/Ivanilov_Oleksandr/Ekonomika_pidpnyemstva.pdf